



Werkzeugkasten Sprache

Cyfrowe narzędzia do nauki języka: świadomy wybór narzędzia i warsztat promptów AI

1. Informacje ogólne

Poziom językowy: A2/B1

Grupa docelowa: dorośli uczący się języka niemieckiego

Czas trwania: 90 minut

Liczebność grupy: 6–12 osób

Forma pracy: indywidualna, w parach, w małych grupach, na forum

Tryb: stacjonarny, z możliwością adaptacji do zajęć online lub hybrydowych

Temat: Cyfrowe narzędzia wspierające naukę języka niemieckiego oraz podstawy tworzenia użytecznych promptów AI

2. Założenie pedagogiczne

Dorośli uczący się języków mają dziś dostęp do bardzo szerokiej gamy narzędzi cyfrowych: aplikacji do nauki słownictwa, narzędzi tłumaczeniowych, chatbotów AI czy aplikacji umożliwiających kontakt z innymi osobami uczącymi się języków.

Samo korzystanie z technologii nie oznacza jednak, że jest ona wykorzystywana skutecznie. Uczestnicy nie zawsze wiedzą, które narzędzie wybrać do konkretnego celu, jakie są jego ograniczenia oraz jak ocenić jakość uzyskanej odpowiedzi.

Celem zajęć jest rozwijanie świadomego i krytycznego korzystania z narzędzi cyfrowych. Uczestnicy najpierw porównują różne typy narzędzi i określają ich mocne oraz słabe strony, a następnie uczą się tworzyć proste, konkretne prompty do chatbotów AI.

Zajęcia łączą rozwój kompetencji językowej, cyfrowej i krytycznego myślenia.

3. Cele zajęć

Po zajęciach uczestnik/uczestniczka:

- rozpoznaje cztery podstawowe typy cyfrowych narzędzi wspierających naukę języka;
- potrafi wskazać co najmniej jedną zaletę i jedną wadę wybranego narzędzia;
- potrafi dobrać narzędzie do konkretnego celu językowego;
- potrafi wyrazić prostą opinię na temat wybranego narzędzia;
- tworzy po niemiecku prosty prompt zgodnie z podanym schematem;
- potrafi rozbudować ogólnikowe polecenie o poziom językowy, zadanie, temat i format;
- rozumie, że odpowiedzi generowane przez AI mogą być niepełne lub niepoprawne;
- zna podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z chatbotów AI;
- potrafi wskazać sytuacje, w których odpowiedź AI należy dodatkowo zweryfikować.

4. Kryteria sukcesu

Pod koniec zajęć uczestnik/uczestniczka:

- potrafi powiedzieć: „Ein Vorteil ist ...” oraz „Ein Nachteil ist ...”;
- potrafi użyć konstrukcji: „Das Tool ist gut für ..., aber nicht so gut für ...”;
- potrafi dobrać narzędzie do określonego celu językowego i uzasadnić swój wybór;



- tworzy prompt zawierający co najmniej cztery elementy: poziom, zadanie, temat i format;
- potrafi wyjaśnić, dlaczego jeden prompt jest bardziej użyteczny od drugiego;
- pamięta o konieczności krytycznej oceny odpowiedzi AI.

5. Słownictwo i struktury językowe

Słownictwo

das Werkzeug / das Tool	die App	die Vokabeln / der Wortschatz
übersetzen	wiederholen	erklären
korrigieren	prüfen	der Vorteil / der Nachteil
praktisch	schnell	hilfreich
unsicher	kompliziert	

Przydatne struktury

- Ich benutze ..., weil ...
- Ein Vorteil ist ... / Ein Nachteil ist ...
- Das Tool ist gut für ... / Das Tool ist nicht so gut für ...
- Ich möchte ...
- Bitte erkläre / korrigiere / erstelle ...

6. Materiały i przygotowanie

Nauczyciel przygotowuje:

- cztery kartki z nazwami kategorii narzędzi;
- cztery plakaty stacyjne;
- karty sytuacji;
- karty z nieprecyzyjnymi promptami;
- kartę ze schematem dobrego promptu;
- karteczki do refleksji końcowej;
- markery i taśmę klejącą;
- opcjonalnie: projektor lub tablicę cyfrową;
- opcjonalnie: telefony, tablety lub laptopy z dostępem do wybranego chatbota AI.

Zajęcia mogą zostać przeprowadzone bez urządzeń elektronicznych. Testowanie promptów na żywo jest elementem opcjonalnym.



7. Przebieg zajęć

Etap 1. Einstieg: Mein digitales Werkzeug — 10 minut

Cel: aktywizacja doświadczeń uczestników i wprowadzenie tematu.

Nauczyciel umieszcza w czterech rogach sali kartki:

1. Wortschatz-Apps
2. Übersetzungs-Tools
3. KI-Chatbots
4. Andere (z.B. Sprachtausch-Apps)

Nauczyciel zadaje pytanie:

„Welche App oder welches Tool benutzt du am häufigsten?”

Uczestnicy wybierają odpowiedni kąt sali. Następnie w grupach odpowiadają na pytanie:

„Warum benutzt du dieses Tool?”

Na poziomie A2 uczestnicy mogą korzystać z podanych początków zdań:

- Ich benutze ..., weil es schnell ist.
- Ich benutze ..., weil es praktisch ist.
- Ich benutze ..., weil ich neue Wörter lernen möchte.
- Ich benutze ..., weil ich Hilfe brauche.

Po około dwóch minutach jedna osoba z każdej grupy przedstawia krótkie podsumowanie.

Przykład:

„Wir benutzen Übersetzungs-Tools, weil sie schnell und praktisch sind.”

Etap 2. Werkzeug-Stationen: Vorteile und Nachteile — 20 minut

Cel: analiza możliwości i ograniczeń różnych typów narzędzi.

Uczestnicy pracują w grupach trzy- lub czteroosobowych. Każda grupa rozpoczyna pracę przy innej stacji. Po czterech minutach grupy przechodzą do kolejnej stacji (4 stacje × 4 minuty = 16 minut rotacji + 4 minuty na wspólne omówienie na forum = 20 minut).

Na każdym plakacie zapisują:

- jedną zaletę;
- jedną wadę;
- jeden cel, do którego dane narzędzie jest szczególnie przydatne.

Mogą korzystać z ram językowych:

- Ein Vorteil ist ...
- Ein Nachteil ist ...
- Das Tool ist gut für ...
- Das Tool ist nicht so gut für ...

Stacja 1: Wortschatz-Apps

Przykłady: aplikacje do nauki i powtarzania słownictwa.

„Wortschatz-Apps helfen beim Lernen und Wiederholen von neuen Wörtern.”

Pytanie:

„Lernst du die Wörter wirklich oder klickst du nur schnell durch?”



Stacja 2: Übersetzungs-Tools

Przykłady: narzędzia tłumaczeniowe.

„Übersetzungs-Tools übersetzen Wörter, Sätze und Texte schnell.”

Pytanie:

„Verstehst du die Grammatik automatisch, wenn du nur übersetzt?”

Stacja 3: KI-Chatbots

Przykłady: chatboty wykorzystujące sztuczną inteligencję.

„KI-Chatbots können Fragen beantworten, Texte korrigieren, Dialoge schreiben und Grammatik erklären.”

Pytanie:

„Woher weißt du, ob die Antwort der KI richtig ist?”

Stacja 4: Tandem-Apps / Sprachaustausch-Apps

Przykłady: aplikacje umożliwiające kontakt z innymi osobami uczącymi się języków.

„Tandem-Apps verbinden dich mit Menschen, die Deutsch oder andere Sprachen lernen.”

Pytanie:

„Brauchst du Mut, um mit einer unbekannten Person zu schreiben?”

Po zakończeniu rotacji nauczyciel odczytuje wybrane odpowiedzi. Grupa wspólnie analizuje, czy przedstawiają one zaletę, wadę czy możliwe zastosowanie danego narzędzia.

Etap 3. Welches Tool passt? — 12 minut

Cel: dobieranie narzędzia do konkretnej potrzeby językowej.

Uczestnicy pracują w parach. Każda para otrzymuje sześć kart sytuacji oraz cztery karty z nazwami typów narzędzi.

Polecenie:

„Ordnet jede Situation dem passenden Tool zu.”

Karty sytuacji

1. Ich will schnell wissen, was ein Wort bedeutet.
2. Ich will 20 neue Wörter lernen und nicht vergessen.
3. Ich will einen kurzen Text schreiben und die Grammatik prüfen.
4. Ich will mit einer echten Person auf Deutsch kommunizieren.
5. Ich verstehe eine Grammatikregel nicht und brauche eine einfache Erklärung.
6. Ich will einen deutschen Artikel aus dem Internet verstehen.

W niektórych sytuacjach możliwe są różne odpowiedzi. Ważniejsze od wskazania jednej „poprawnej” odpowiedzi jest uzasadnienie wyboru. Uczestnicy korzystają ze struktury:

„Ich wähle ..., weil ...”

Pytanie podsumowujące:

„Gibt es immer nur eine richtige Antwort oder hängt die Wahl vom Ziel ab?”

Nauczyciel podkreśla, że skuteczne korzystanie z technologii zaczyna się od określenia celu, a nie od wyboru konkretnej aplikacji.



Etap 4. Prompt-Werkstatt — 30 minut

Cel: rozwijanie umiejętności tworzenia konkretnych i użytecznych promptów AI.

Krok 1. Porównanie dwóch promptów — 3 minuty

Nauczyciel prezentuje dwa polecenia:

Prompt 1:

„Erkläre Grammatik.”

Prompt 2:

„Ich lerne Deutsch auf Niveau B1. Bitte erkläre mir den Unterschied zwischen „weil” und „obwohl”. Verwende einfache Sprache und gib mir zwei Beispielsätze.”

Nauczyciel pyta:

„Welcher Prompt ist hilfreicher? Warum?”

Należy zwrócić uwagę, że chatbot nie zna poziomu językowego użytkownika, jego celu ani oczekiwań. Jednocześnie należy podkreślić:

Ein guter Prompt garantiert keine richtige Antwort.

Krok 2. Wzór dobrego promptu — 5 minut

Uczestnicy poznają prosty schemat:

1. NIVEAU	„Ich lerne Deutsch auf Niveau A2/B1.”
2. AUFGABE	„Bitte erkläre / korrigiere / erstelle ...”
3. THEMA	„Thema: Grammatik / Arbeit / Wohnen / Alltag ...”
4. FORMAT	„Format: drei Sätze / eine Tabelle / ein Dialog / eine Übung ...”
5. ZUSATZ (optional)	„Bitte verwende einfache Sprache.” / „Bitte gib Beispiele.” / „Bitte korrigiere nur die Grammatik.”

Pełny przykład:

„Ich lerne Deutsch auf Niveau B1. Bitte erkläre mir den Unterschied zwischen „weil” und „obwohl”. Verwende einfache Sprache und gib mir zwei Beispielsätze.”

Krok 3. Promptdoktor — 17 minut

Każda para otrzymuje trzy lub cztery nieprecyzyjne prompty.

Zadanie:

„Verbessert den Prompt. Ergänzt: Niveau, Aufgabe, Thema und Format.”

Przykładowe prompty do poprawy:

- Erkläre Grammatik.
- Schreib mir einen Text.
- Korrigiere meinen Text.
- Gib mir Wörter zum Thema Arbeit.
- Mach eine Übung.
- Hilf mir mit Deutsch.



Przykładowe rozwiązania:

„Ich lerne Deutsch auf Niveau A2. Bitte erkläre mir die Verben „sein“ und „haben“. Verwende einfache Sprache und gib mir drei Beispiele.“

„Ich lerne Deutsch auf Niveau B1. Bitte schreibe einen kurzen Dialog zum Thema Vorstellungsgespräch. Verwende acht einfache Sätze.“

„Ich lerne Deutsch auf Niveau B1. Bitte korrigiere meinen Text. Markiere die Fehler und erkläre nur die Grammatik. Verändere den Inhalt nicht.“

„Ich lerne Deutsch auf Niveau A2. Bitte gib mir zehn Wörter zum Thema Arbeit. Schreibe zu jedem Wort einen einfachen Beispielsatz.“

„Ich lerne Deutsch auf Niveau A2. Bitte erstelle eine Übung zu den Modalverben „können“ und „müssen“. Gib mir fünf Sätze und die Lösungen.“

Jeżeli uczestnicy mają urządzenia, mogą przetestować jeden z przygotowanych promptów na wybranym chatbotcie.

Jeżeli zajęcia odbywają się bez urządzeń, uczestnicy odpowiadają na pytania:

- Welche Antwort erwartest du bei dem schlechten Prompt?
- Welche Antwort erwartest du bei dem guten Prompt?
- Warum ist der zweite Prompt hilfreicher?

Krok 4. Omówienie — 5 minut

Dwie lub trzy pary prezentują swoje prompty. Grupa sprawdza, czy zawierają one:

- poziom językowy;
- konkretne polecenie;
- temat;
- format;
- ewentualne dodatkowe ograniczenie.

Etap 5. Sicher und kritisch mit KI arbeiten — 10 minut

Cel: rozwijanie odpowiedzialnego i krytycznego korzystania z AI.

Nauczyciel przedstawia trzy podstawowe zasady:

1. Die Antwort kann falsch sein.

Odpowiedź AI może być błędna.

2. Wichtige Informationen muss man prüfen.

Ważne informacje należy sprawdzać, np. w słowniku, podręczniku lub wiarygodnym źródle.

3. Keine persönlichen Daten eingeben.

Nie należy wpisywać do chatbotów danych osobowych, haseł ani poufnych informacji.

Uczestnicy pracują w parach i kończą zdania:

„Ich prüfe die Antwort der KI, wenn ...“

„Ich gebe keine ... in einen Chatbot ein.“

„Ein Wörterbuch ist besser als ein Chatbot, wenn ...“

Podsumowanie nauczyciela:

„KI kann beim Lernen helfen, aber sie ersetzt nicht das eigene Denken und Prüfen.“



Etap 6. Mein nächster Schritt — 8 minut

Cel: przełożenie zdobytej wiedzy na konkretne działanie.

Każdy uczestnik kończy zdania:

„Diese Woche werde ich _____ bewusster benutzen.”

„Ich werde _____, um _____.”

„Eine wichtige Regel für mich ist: _____.”

Przykłady:

„Diese Woche werde ich eine Wortschatz-App bewusster benutzen. Ich werde jeden Tag zehn Minuten wiederholen.”

„Ich werde einen konkreten Prompt für meine Hausaufgaben schreiben.”

„Ich werde wichtige Antworten der KI im Wörterbuch prüfen.”

„Ich werde ein Tandem-Tool ausprobieren und eine kurze Nachricht schreiben.”

Karteczki mogą pozostać prywatne albo zostać umieszczone na wspólnym plakacie: „Mein nächster Schritt”.

8. Ewaluacja

Nauczyciel ocenia osiągnięcie celów na podstawie:

- wypowiedzi uczestników podczas pracy w grupach;
- dopasowania sytuacji do narzędzi;
- jakości poprawionego promptu;
- końcowej refleksji uczestnika.

Karta obserwacji

Kryterium	Tak	Częściowo	Jeszcze nie
Uczestnik podaje zaletę narzędzia	☐	☐	☐
Uczestnik podaje wadę narzędzia	☐	☐	☐
Uczestnik dobiera narzędzie do celu	☐	☐	☐
Prompt zawiera poziom językowy	☐	☐	☐
Prompt zawiera konkretne zadanie	☐	☐	☐
Prompt zawiera temat i format	☐	☐	☐
Uczestnik pamięta o weryfikacji odpowiedzi AI	☐	☐	☐

9. Dostosowanie do różnych poziomów

Poziom A2

Nauczyciel może:

- udostępnić słowniczek;



- wykorzystać ramy zdań;
- ograniczyć liczbę kart;
- pozwolić na przygotowanie odpowiedzi pisemnie przed wypowiedzią;
- zaakceptować krótkie wypowiedzi, np. „Schnell, aber nicht immer richtig.”

Poziom B1

Uczestnicy mogą:

- porównać dwa narzędzia służące temu samemu celowi;
- uzasadnić wybór w dwóch lub trzech zdaniach;
- dodać do promptu dodatkowe ograniczenie;
- ocenić odpowiedź AI pod względem poprawności, poziomu trudności i użyteczności;
- stworzyć prompt dotyczący własnego problemu językowego.

10. Rezultaty pracy uczestników

Po zakończeniu zajęć uczestnicy posiadają:

- własny przykład użytecznego promptu AI;
- umiejętność świadomego wyboru narzędzia cyfrowego w zależności od celu;
- podstawową wiedzę o ograniczeniach narzędzi AI;
- zestaw prostych zasad bezpiecznego korzystania z chatbotów;
- indywidualny plan wykorzystania wybranego narzędzia w dalszej nauce języka.

11. Możliwości adaptacji

Scenariusz można wykorzystać:

- podczas zajęć stacjonarnych;
- w środowisku online;
- w nauczaniu hybrydowym;
- jako warsztat dla nauczycieli języków obcych;
- jako punkt wyjścia do zajęć poświęconych bardziej zaawansowanemu wykorzystaniu AI w edukacji językowej.

W wersji online etap „Werkzeug-Stationen” można przeprowadzić w osobnych pokojach, a materiały stacyjne zastąpić wspólnymi tablicami cyfrowymi.

12. Powiązanie z projektem Erasmus+

Scenariusz jest jednym z rezultatów wdrożeniowych projektu Erasmus+ realizowanego przez OttoSchule. Opracowanie materiału odpowiada na potrzebę rozwijania kompetencji cyfrowych oraz włączania nowoczesnych technologii do edukacji językowej. Wykorzystuje doświadczenia zdobyte podczas mobilności w Islandii, w szczególności w zakresie: edukacji cyfrowej; aktywnych i angażujących metod nauczania; uczenia się przez doświadczenie; rozwijania samodzielności osób uczących się; łączenia różnych obszarów kompetencji w edukacji dorosłych.

Materiał został opracowany w ramach projektu Erasmus+ „Mów, Czuj, Dbaj – Języki, Dobrostan i Ekologia”. Projekt sfinansowano ze środków Unii Europejskiej.

Wyrażone opinie i poglądy są wyłącznie opiniami ich autorów i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej ani Narodowej Agencji Programu Erasmus+. Unia Europejska ani instytucja udzielająca dofinansowania nie ponoszą za nie odpowiedzialności.